MAKÜ İLH
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Uluslararası Sempozyum:

İslam Hukuku Araştırmalarına Zemin Oluşturması Açısından "Yapay Zeka"

Bildiri Özetleri Kitabı

15-16-17 Nisan 2022

"Yapay Zeka"
Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve
PratikÇalışmalar'

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ
Arş. Gör. Fatih AVCI
Arş. Gör. Meral SABUN
Arş. Gör. Ahmet GENÇDOĞAN
Arş. Gör. Dr. Ebru KOÇAK

Düzenleyen

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

ihyaz@mehmetakif.edu.tr

MAKÜ İLH
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

International Symposium المؤتمر العالمي

Artificial Intelligence in Terms of Laying The Groundwork For Researches in Islamic Law

تكوين بنية اساسية عن الذَّكاء الاصطناعي في الفقه الاسلامي

Book of Papers

كتاب ملخصات أبحاث المؤتمر

15-16-17 April 2022

15-16-17 نيسان 2022

"Interdisciplinary Theoretical and Practical Studies on Artificial Intelligence'

الاصطناعي بين تخصصات البحوث النَّظرية والعملية

Editors اللجنة التحضيرية

Asst. Prof. Dr. الأستاذ المساعد الدكتور يلدراي سيباهي Yıldıray SİPAHİ

RA المعيد Fatih AVCI

RA المعيد Meral SABUN

RA المعيد Ahmet GENÇDOĞAN

RA المعيد Ebru KOÇAK

Organized الجهة المنظمة

Burdur Mehmet Akif Ersoy University

Faculty of Theology

جامعة بوردور محمد عاكف ارصوي كلية الالهيات

ihyaz@mehmetakif.edu.tr

*Her hakkı saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı, yazarlarının izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz. Bu kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarına aittir.

Düzenleyen/Organizer

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Eser Adı/Title of Work

İslam Hukuku Araştırmalarına Zemin Oluşturması Açısından "Yapay Zeka" Bildiri Özetleri Kitabı

Derleyen/Compiled by

Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ
Arş. Gör. Fatih AVCI
Arş. Gör. Meral SABUN

ISBN

978-9944-729-27-7

Elektronik Yayın Formatı/Electronic Publication Format

PDF

İnternet Adresi/Internet Address
www.ihyaz.mehmetakif.edu.tr

SUNUŞ/Presentation

Yapay zeka insan beyninin çalışma sistemini taklit eden; verileri toplayan, analiz eden ve veriler arasında tercih yapma yeteneğine sahip olan algoritmik sistemlerdir. Yapay zeka ilk bakışta insanın yeteneklerini ve yaşam kalitesini yükselten bir etken olarak görülse de beraberinde, insanın kendi gerçekliğini yitirmesi, insanî ve ahlakî değerlerinden uzaklaşması ve yapay zekayı kontrol edemez hale gelmesi gibi endişe verici sonuçlar doğurabilmektedir.

Yapay zeka ile teknolojide varılan devasa ilerlemeler evrenin merkezinde olan insan anlayışında önemli değişimler de getirmiştir. Makinelerin insanın yaptıklarının çok üzerinde işlev gördüğüne olan inanç, insanın devre dışı kaldığı ve insanî değerlerinin anlamını yitirdiği yeni bir döneme girişin sinyallerini vermektedir. Bu da insanın geleceği için endişe vericidir. Yapay zeka teknolojisi ile meydana gelen yeni dünyada gelişen yeni pratiklere hukukî çözümler bulmanın yanı sıra yapay zeka teknolojisiyle oluşan yeni alem tasavvuru ve paralelinde üretilen kavramları karşılayabilecek hatta ötesine geçebilecek yeni bir düşünce ve bakış geliştirmek de elzemdir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde yapay zekayı disiplinler arası bir zeminde tartışmak ve ele almak gerekir.

Hukukî açıdan, özelde İslam hukuku açısından temel sorun yapay zekanın bir kişilik kazanıp kazanamayacağı ve buna bağlı olarak hak veya borç terettüp edip edemeyeceği hususudur. Bu bağlamda bir taraftan kusur sorumluluğu diğer yandan yapay zekaya irade ve kast isnad edilip edilmeyeceği meselesi tartışılmıştır. Bunun yanı sıra gelişen teknolojiyle beraber akitlerin ve diğer İslamî pratiklerin yeni boyut kazanması yeni alternatif çözümlerin bulunması ihtiyacını doğurmuştur.

İslam değişen hayata yeniliklere açık, toplumu her çağda yönlendirme gücüne ve etkisini sahiptir. Bunu tesis eden büyük ölçüde naslardan te'vil yoluyla hüküm çıkarmayı ifade eden fıkıh ilmidir. Yapay zeka teknolojileri çok hızla gelişen, yapısal olarak girift olan, uzmanlık gerektiren sistemlerdir. Söz konusu teknolojiler insan hayatını ve bununda ötesinde insanı bilişsel olarak da etkileyen çok geniş bir yelpazeye sahiptir. Yapay zeka ve yapay zeka teknolojilerinin ortaya koyduğu bu değişimin anlaşılması ve değerlendirilebilmesi için tek bir ilim dalının çalışılması yeterli değildir. Disiplinler arası bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu girift yapıyı çözmek ve alternatifler geliştirmek uzun soluklu kolektif bir çabayı gerektirmektedir. Bu amaçla " İslam Hukuku Araştırmalarına Zemin Oluşturması Bakımından Yapay Zeka Sempozyumu" tertip ederek bu hususta ileride İslam Hukuku ile ilgili yapılacak araştırmaları teşvik etmek ve önlerini açmak hedeflenmektedir.

Prof. Dr. Mehmet KARACA
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

İÇİNDEKİLER/TABLE OF CONTENTS

SUNUŞ/Presentation ……i
İÇİNDEKİLER/Table of Contents ……ii
SEMPOZYUM KURULLARI/Symposium Boards ……iv
BİLİM KURULU/Science Board ……v
SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ/Symposium Notifications ……x
BİLDİRİ ÖZETLERİ/Notifications's Abstracts ……xix
1. Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU (Türkçe) ……1
2.Taşkın KOÇAK (Türkçe) ……3
3.Prof. Dr. Ayhan ÇİTİL (Türkçe) ……6
4.Prof. Dr. Hashem Ahmed Nghimish Al-Hamami Al-Zobaie (Arapça) ……7
5.Prof. Dr. Şahin FİLİZ (Türkçe) ……9
6.Prof. Dr. Mehmet EVKURAN (Türkçe) ……11
7.Prof. Dr. Mustafa ALICI (Türkçe) ……13
8.Prof. Dr. Sinan CANAN (Türkçe) ……14
9.Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK (Türkçe) ……15
10.Doç. Dr. Ahmet DAĞ (Türkçe) ……16
11.Doç. Dr. Nazif MUHTAROĞLU (Türkçe) ……17
12.Doç Dr. Hasan OCAK (Türkçe) ……19
13.Doç. Dr. Ali BALTACI (Türkçe) ……21
14.Doç. Dr. Ali FİDAN (Türkçe) ……23
15.Doç. Dr. Muhammed Özdemir-Doç. Dr. Fethi Arslan-Nevin Başaran (Türkçe) ……25
16.Doç. Dr. Gülnaz SATTAROVA (Özbek Türkçesi) ……27
17.Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK (Türkçe) ……28
18.Doç. Dr. İzzetullah ZEKİ (Türkçe) ……30
19.Doç. Dr. Adnan MEMDUHOĞLU (Türkçe) ……32
20.Doç. Dr. Necmeddin GÜNEY (Türkçe) ……34
21.Doç. Dr. Sinan OKUR (Türkçe) ……36
22.Dr. Mehmet ÇELEN (Türkçe) ……37
23.Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Muhammet PEŞE (Türkçe) ……39
24.Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ (Türkçe) ……41
25.Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Mahfuz ATA (Türkçe) ……43
26.Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hicabi SEÇKİNER (Türkçe) ……44
27.Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ERTAN TAĞMAN (Türkçe) ……45

28.Dr. Öğr. Üyesi Nazan YEŞİLKAYA (Türkçe) ……..47
29.Dr. Öğr. Üyesi Muhammet YEŞİLYURT (Türkçe) ……..49
30.Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TURHAN (Türkçe) ……..51
31.Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Ali AVCI (Türkçe) ……52
32.Dr. Öğr. Üyesi Sayed Mobin HASHİMİ (Farsça) ……54
33.Dr. Öğr. Üyesi Hasan KAFALI (Türkçe) ……..55
34.Dr. Öğr. Üyesi: Muhammad Akram HAKIM (Farsça) ……56
35.Öğr. Gör. Amer BARADEİ (Arapça) ……57
36.Öğr. Gör. Dr. Hana GÜVEN (Arapça) ……..58
37.Öğr. Gör. Çilem KOÇAK-Prof. Dr. Tuncay YİĞİT (Türkçe) ……..60
38.Öğr. Gör. Tülay TURAN-Prof. Dr. Ecir KÜÇÜKSİLLE (Türkçe) ……62
39.Öğr. Gör. Nilgün ŞENGÖZ-Prof. Dr. Tuncay YİĞİT (Türkçe) ……63
40.Öğr. Gör. Mustafa Kenan USTAHALİLOĞLU (İngilizce) ……64
41.Öğr. Gör. Işıtan Mehmet TAŞ (Türkçe) ……66
42. Doç. Dr. Emrah HANÇER-Gizem ÖTER (Türkçe) ……68
43.Doç. Dr. Abdullah ACAR-İbrahim GEZER (Türkçe) ……69
44.Doç. Dr. Levent Aydın-Hande Parlak (Türkçe) ……..71
45.Doç. Dr.Muhammed KIZILGEÇİT-Murat ÇİNİCİ (Türkçe) ……72
46.Dr. Öğr. Üyesi Zafer İçer-Ars. Gör.Hüseyin Ateş (Türkçe) ……74
47.Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ-Songül ERSAN (Türkçe) ……..76
48.Arş. Gör. Dr. Tarık Tuna GÖZÜTOK (Türkçe) ……78
49.Res. Ph. Lecturer Alaa Elqatary-Reelitz (İngilizce) ……..80
50.Arş. Gör. Dr. Muhammed YURTSEVEN (Türkçe) ……..81
51.Arş. Gör. Emrah GÖKMEN (Türkçe) ……83
52.Arş. Gör. Sevda BORA ÇINAR (Türkçe) ……85
53.Arş. Gör. Ahmet Faruk ÇELİK-Taha EMRE (Türkçe) ……87
54.Arş. Gör. Osman DURMAZ (Türkçe) ……89
55. Arş. Gör. Alperen POLAT (Türkçe) ……..91
56.Ph. D. Shah Fahad YOUSUFZAÎ (İngilizce) ……93
57.Ph. D. Muhammed KHİZAR (İNDİA) (İngilizce) ……95
58.Yusuf ÖZDEMİR, Uzman (Türkçe) ……97
59.Dr. Öğr. Üyesi Doğa Ekrem DOĞANCI (Türkçe) ……..99
60.Dr. Öğr. Üyesi Kemal ERDOĞAN (Türkçe) ……..101
61. Doç. Dr. Bellil ABDELKARİM (Arapça) ……103
SEMPOZYUM OTURUMLARI/ Symposium Sessions ……105

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN
"YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

SEMPOZYUM KURULLARI

Symposium Boards

Sempozyum Onursal Başkanı/Symposium Honorary Chairman

Prof. Dr. Adem KORKMAZ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Danışma Kurulu/Symposium Advisory Board

Prof. Dr. Mehmet KARACA
Burdur MAKÜ İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Veli ATMACA
Burdur MAKÜ İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Ahmet ONAY
Burdur MAKÜ İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri Bölüm Başkanı

Doç. Dr. Nureddin ÇALIŞKAN
Burdur MAKÜ İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Bölüm Başkanı

Düzenleme Kurulu/Organizing Committee

Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ
(Düzenleme Kurulu Başkanı/Chair Committee)

Arş. Gör. Fatih AVCI
Arş. Gör. Meral SABUN
Arş. Gör. Ahmet GENÇDOĞAN
Arş. Gör. Dr. Ebru KOÇAK

Fakülte Yönetim Temsilcileri/Faculty Management Representatives

Serkan ÖZSU (İlahiyat Fakültesi Sekreteri)
Fatma ZENGİN (Bölüm Memuru)

Bilim Kurulu/ Science Board

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku AB

Prof. Dr. Ayşegül GÜLMEMİŞ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı: Moleküler Biyoloji ve Genetik

Prof. Dr. Zafer GÖLEN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Tarih Bölümü

Prof. Dr. Temel YEŞİLYURT
Kayseri Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam ABD

Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam ABD

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN
Çorum Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam ABD

Prof. Dr. Şahin FİLİZ
Antalya Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi: Felsefe Tarihi

Prof. Dr. Şenol GÜZEL
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Moleküler Biyoloji ve Genetik

Prof. Dr. İsmail KAYAĞİL
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Kimya

Prof. Dr. Ahmet ÇİÇEK
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Nanobilim-Nano Teknoloji

Prof. Dr. Sabri ERTURHAN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN
İstanbul Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Prof. Dr. Ali BAKKAL
Antalya Akdeniz Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku ABD

Prof. Dr. Nasi ARSLAN
Adana Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY
Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Prof. Dr. Adnan KOŞUM
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN "YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

Prof. Dr. Rifat OKUDAN
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Tasavvuf ABD

Prof. Dr. Osman Caner TASLAMAN
İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Beşeri ve Sosyal Bilimler Bölümü

Prof. Dr. Bülent BALOĞLU
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam ABD

Prof. Dr. Hashem Ahmed Nghimish Al-Hamami Al-Zobaie
Iraq, Fallujah, Ibn Al-Nafis University

Prof. Dr. Sinan CANAN
İstanbul Üsküdar Üniversitesi, İTBF / Psikoloji - SOBE / Nöropazarlama ABD

Prof. Dr. Soliman Ahmad OMRAN
Mısır, Cairo University, Agriculture Research Center Horiculture Research Institute: Tarımsal Araştırma Merkezi Bahçe Bitkileri Araştırma Enstitüsü

Prof. Dr. Ahmet ARSLAN
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi: Tıbbî Genetik, Moleküler Biyoloji ve Biokimyasal Genetik

Doç. Dr. Mehmet BULĞEN
İstanbul Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam ABD

Doç. Dr. Muhammed ÖZDEMİR
Mersin Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesi: Felsefe ve Din Bilimleri/İslam Felsefesi ABD

Doç. Dr. Ahmet DAĞ
Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi:Felsefe ve Din Bilimleri/Felsefe Tarihi ABD

Doç. Dr. Ali Hakan IŞIK
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi: Bilgisayar Mühendisliği

Doç Dr. Emrah HANÇER
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Teknoloji Fakültesi: Yazılım Mühendisliği

Doç Dr. Levent AYDIN
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi: Makine Mühendisliği

Doç. Dr. Muhammed KIZILGEÇİT
Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi:Felsefe ve Din Bilimleri/Din Psikolojisi ABD

Doç Dr. Mustafa TÜRKAN
Denizli Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Doç. Dr. İzzetullah ZEKİ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: İslam Tarihi ve Sanatları

Doc. Dr. Sattorova Gulnoz Yunusovna
Özbekistan, Özbekistan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi, Özbek Dili, Edebiyatı ve Folkloru Enstitüsü

Doç. Dr. Muhammed İsmail Kayyumoglu
Afganistan Faryab Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sait SICAK
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Tefsir ABD

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Muhammet PEŞE
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku ABD

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Mahfuz ATA
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Tefsir ABD

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TURHAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Tefsir ABD

Dr. Öğr. Üyesi Necati AYKON
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: İslam Tarihi ve Sanatları

Dr. Öğr. Üyesi Ömer DİLMEN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Tasavvuf ABD

Dr. Öğr. Üyesi Arife ÜNAL SÜNGÜ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri

Dr. Öğr. Üyesi Kübra YILMAZ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: İslam Tarihi ve Sanatları

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet YEŞİLYURT
Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi:Felsefe ve Din Bilimleri/Dinler Tarihi ABD

Dr. Öğr. Üyesi Hasan KAFALI
Denizli Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi:Felsefe ve Din Bilimleri/Din Sosyolojisi ABD

Dr. Öğr. Üyesi Muhammad Akram Hakim
Afganistan, Jawzjan Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı

Dr. Öğr. Üyesi Tunahan ERDOĞAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri/Arap Dili ve Belağatı

Dr. Öğr. Sayed Mobin Hashimi
Afganistan Parwan Üniversitesi Bilimsel İşlerden Sorumlu Rektör Yardımcısı

Dr. Tamila SEİTİAHİAİEVA
Ukrayna, V. Vernadsky Adına Tavriya Milliy Üniversitesi, Doğu Filolojisi Anabilim Dalı Başkanı

Öğr. Gör. Dr. Yasir ALOTHMAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Ramazan AKSOY
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Ahmet Musa ÜSTÜNBAŞ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Abdülhamit KILIÇ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Aya Nasr ELKATREY
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Badran QUMRI
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Arap Dili ve Belağatı

Öğr. Gör. Dr. Fatih CANKURT
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kıraat Anabilim Dalı

Öğr. Gör. Furkan CEYLAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: İslam Tarihi ve Sanatları

Öğr. Gör. Nilgün ŞENGÖZ
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknokent Koordinatörlüğü

Öğr. Gör. Tülay TURAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu: Bilgisayar Tekno B.

Arş. Gör. Feyza NALCI
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Felsefe ve Din Bilimleri

Arş. Gör. Dr. Osman ERARSLAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Felsefe ve Din Bilimleri

Arş. Gör. Hakan TAHTACI
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri

Arş. Gör. Ali Rıza KARA
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri

Arş. Gör. İbrahim KORHAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Felsefe ve Din Bilimleri

Arş. Gör. Elmas BARUT
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri

Arş. Gör. Kemal TÜRKMEN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri

Avukat Ali ALTAY
Ankara Barosu-Yasa İzleme Enstitüsü Yapay Zeka Hukuku Merkezi Başkanı

Yusuf ÖZDEMİR, Uzman

Taşkın KOÇAK
Türkiye Düşünce Platformu-Türkiye İlim Meclisi-TÜMD-Adem ve Havva Derneği Yönetim Kurulu B.

Res. Ph. Lecturer Alaa Elqatary-Reelitz
USA, HDFS Researcher at Iowa State University. Children and Adolescents Mental Health And The Regional Manger of The Culture Centre for United States and Canda

Murat ÇİNİCİ
Erzurum Rabi Hatun Kız Anandolu İmam Hatip Lisesi-Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Psikolojisi D.Ö.

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN
"YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ/Symposium Notifications

1. Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU (Türkçe)
Hacı Bayram Veli Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/Kelam Anabilim Dalı, Ankara, TÜRKİYE

"TEKNOLOJİ İLE YÜZLEŞME: TEKNOLOJİK HİPNOTİZMDEN TEKNOLOJİK NİHİLİZME SÜRÜKLENİŞ"
"FACING TECHNOLOGY: THE DRIFT FROM TECHNOLOGICAL HYPNOTISM TO TECHNOLOGICAL NIHILISM"

2. Taşkın KOÇAK (Türkçe)
TÜDP-Adem ve Havva Derneği Yönetim Kurulu Başkanı, İstanbul, TÜRKİYE

"Sanayi Devrimleri-Teknolojinin Gelişimi Yapay Zekâ-İnsansı Robotlar"

3. Prof. Dr. Tuncay Yiğit (Türkiye)
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Fakültesi/Bilgisayar Mühendisliği, Isparta, TÜRKİYE

4. Prof. Dr. Ayhan ÇİTİL (Türkçe)
29 Mayıs Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi/Felsefe Bölümü, İstanbul, TÜRKİYE

"Yapay Zekâ Projesinin Felsefî Arkaplanı"

5. Prof. Dr. Şahin FİLİZ (Türkçe)
Antalya Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Antalya, TÜRKİYE

"Hukuk Felsefesi Açısından Yapay Zeka"

6. Prof. Dr. Mehmet EVKURAN (Türkçe)
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Temel İslam Bilimleri/Kelam Anabilim Dalı, Çorum, TÜRKİYE

"TRANSHÜMANİZM ve TEOLOJİK YANSIMALARI"
"TRANSHUMANISM AND ITS THEOLOGICAL REFLECTIONS"
-A Reading in Terms of Islamic Theology-

7. Prof. Dr. Mustafa ALICI (Türkçe)
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE

"SANAL İLETKENLİK: DİJİTAL DİNİN DİNAMİK AKIŞ (FLUXUS QO) VE AKIŞKANLIK (FLUIDITY) KAVRAMLARI"
"Virtual Conductivity: Fluxus Qo and Fludity Concepts of Digital Religion"

8. Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK (Türkçe)
Marmara Üniversitesi, İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü, İslami Sigortacılık, İstanbul, TÜRKİYE

"İslam Hukuku Açısından Yapay Et Meselesi"
"Cultured Meat in Terms of Islamic Law"

9. Prof. Dr. Caner TASLAMAN (Türkçe)
Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi: Beşeri ve Sosyal Bilimler Bölümü, İstanbul, TÜRKİYE

10. Prof. Dr. Sinan CANAN (Türkçe)
Üsküdar Üniversitesi İTBF / Psikoloji - SOBE/Nöropazarlama Anabilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE

"DOĞAL ZEKAYI ANLAMAK"

11. Prof. Dr. Hashem Ahmed Nghimish Al-Hamami Al-Zobaie (Arapça)
Ibn Al-Nafis University, Fallujah IRAQ

"آداب استخدامات الأنترنيت في ضوء الشريعة الأسلامية"
"İslam Hukuku Işığında İnternet Kullanma Görgü Kuralları"

12. Doç. Dr. Ahmet DAĞ (Türkçe)
Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri, Bursa, TÜRKİYE
"ADALETİN ÖNCÜLÜ OLARAK AHLAK BAĞLAMINDA YAPAY ZEKA"

13. Doç. Dr. Nazif MUHTAROĞLU (Türkçe)
Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE

"ALGORİTMİK TEMELLİ YAPAY ZEKÂ ve ÖZGÜR İRADE"
14. Doç. Dr. Hasan OCAK (Türkçe)
Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri, Din Felsefesi, Iğdır, TÜRKİYE

"YAPAY ZEKÂ BAĞLAMINDA AHLAK FELSEFESİ"
"ETHICS PHILOSOPHY IN THE CONTEXT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE"

15. Doç. Dr. Ali BALTACI (Türkçe)
Artvin Çoruh Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE

"YAPAY ZEKÂYA DAYALI MANEVİYAT ARAYIŞLARININ PSİKOSOSYAL TEMELLERİ"
"The Psychosocial Foundations of Artificial Intelligence-Based Spirituality Quests"

16. Doç. Dr. Ali FİDAN (Türkçe)
Trabzon Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, Trabzon, TÜRKİYE
"KURUMSAL DİN, TOPLUMSAL NORMLAR VE YAPAY ZEKÂ"
(Dinî Sosyolojik Bir Analiz)
"INSTITUTIONAL RELIGION, SOCIAL NORMS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE"
(A Religious and Sociological Analyze)

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN "YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

17. Doç. Dr. Muhammed Özdemir*, Doç. Dr. Fethi Arslan**, Nevin Başaran*** (Türkçe)
Mersin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri, Mersin, TÜRKİYE
Mersin Üniversitesi, Mersin, TÜRKİYE
Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE
"Post-kolonyal Düşünce Açısından Metaverse, Transhümanizm & Posthümanizm"
"Metaverse, Transhumanism and Posthumanism in Perspective of Postcolonial Thought"

18. Doç. Dr. Gülnaz SATTAROVA (Türkçe)
Özbekistan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi, ÖZBEKİSTAN
"EĞİTİM SÜRECİNDE YAPAY ZEKADAN KULLANIMIN ÖZEL YÖNLERİ"

19. Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Antalya, TÜRKİYE

"Dijital Eksen, Medeniyetlerin İmkân ve Krizleri
Dijitalizm ve Yapay Zekada maddi ve manevi inşa, tüketim, takip ve yorum süreçleri: Doğu-İslam Toplumlarda Nükleer -fraktal- Yok Oluş Krizi

20. Doç. Dr. İzzetullah ZEKİ (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

"2001-2021 Yılları Arasında Günümüz Farsçasında Yapay Zekâ İlgili İle Yapılan Çalışmaların Tespiti"
"Determination Of Artifıcial Intelligence-Related Studies Between" 2001-2021 In Contemporary Persian

21. Doç. Dr. Adnan MEMDUHOĞLU (Türkçe)
Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, İslam Hukuku Anabilim Dalı, Siirt, TÜRKİYE
" Maslahat ve Mefsedet Açısından Yapay Zeka Konusunda Bir Değerlendirme"
"an Assessment on Artifical İntelligence According to Maslahat and Mefsedet"

22. Doç. Dr. Necmeddin GÜNEY (Türkçe)
Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Konya, TÜRKİYE

"Blokzincir Teknolojisine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Yapay Zeka Açısından Değerlendirilmesi: Muhtemel Fıkhi Meselelere Genel Bir Bakış"
"The Evalation of Blockchain-Based Smart Contracts in Terms of Artifical Inteligence: an Overwiew of Possible Shariah Issues"

23. Doç. Dr. Sinan OKUR (Türkçe)
Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Sakarya, TÜRKİYE

"Otonom Araçlarda Hukuki Sorumluluk- ***de lege ferenda*** **Çözüm Önerileri"**
"Civil Liability in Autonomous Vehicles - Propositions ***de lege ferenda*** **"**

24. Dr. Mehmet ÇELEN (Türkçe)
Universty Privee Entente Internationale- Niamey, NİGER

"İslam Hukukunda Yapay Zekaya Bakış ve Eğitim İlişkisi"
"An Overview of Artificial Intelligence in Islamic Fiqh and its Relationship with Education"

25. Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Muhammet PEŞE (Türkçe)
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku Anabilim Dalı, Isparta, TÜRKİYE

"Hanefi Hukuk Düşüncesi Bakımından İnternet Üzerinden Satın Alınan Ürünü Kargolama Yükümlülüğü"
"The Obligation to Ship the Product Purchased over the Internet in Terms of Hanafi Legal Thought"

26. Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri, Fıkıh Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE

"'İstihsan ve Yapay Zeka"
"'Istihsan and Artificial Intelligence"

27. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Mahfuz ATA (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/Tefsir Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE

"İslam'da Sorumluluk Bilinci Ve Yapay Zeka"
"Awareness Of Responsıbılıty And Artıfıcıal Intellıgence In Islam"

28. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hicabi SEÇKİNER (Türkçe)
Çorum Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/İslam Hukuku Anabilim Dalı, Çorum, TÜRKİYE

"DİJİTAL İCTİHADIN İMKANI ÜZERİNE ÖNERMELER"

29. Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ERTAN TAĞMAN (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Burdur, TÜRKİYE

"YAPAY ZEKA ve NOUS/LOGOS AYRIMI: TARİHSEL ve FELSEFÎ BİR ANALİZ"

30. Dr. Öğr. Üyesi Nazan YEŞİLKAYA (Türkçe)
Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı, Şırnak, TÜRKİYE

"ALGORİTMİK ADALETSİZLİK"

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN "YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

31. Dr. Öğr. Üyesi Muhammet YEŞİLYURT (Türkçe)
Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri, Dinler Tarihi Anabilim Dalı, Erzurum, TÜRKİYE

"KATOLİK KİLİSESİNİN TEKNOLOJİYE BAKIŞI"

32. Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TURHAN (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/Tefsir Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE

"İnsanın Mükerrem Kılınışının Mahiyeti Ve Modern Meydan Okumalar"
"The Nature Of Human Beıngs And Modern Challenges"

33. Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Ali AVCI (Türkçe)
Denizli Pamukkale Üniversitesi İktisat Fakültesi, Denizli, TÜRKİYE

"Yapay Zekanın Makroekonomi Üzerine Etkileri"
"The Macroeconomic Impacts Of Artificial Intelligence"

34. Dr. Öğr. Üyesi Sayed Mobin HASHİMİ (Farsça)
Parwan Devlet Üniversitesi Sosyal Bilgiler Fakültesi Sosyoloji bölümü, Parwan/AFGANİSTAN

"Yapay Zekanın Özellikleri"
"Features of Artificial Intelligence"

35. Dr. Öğr. Üyesi Hasan KAFALI (Türkçe)
Denizli Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Felsefe ve Din Bilimleri/Din Sosyolojisi, Denizli, TÜRKİYE

"AMAÇLARI VE SONUÇLARININ BELİRLENMESİ AÇISINDAN BİLİM VE YAPAY ZEKA'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ"
"EVALUATION OF SCIENCE AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TERMS OF DETERMINING THEIR OBJECTIVES AND ITS CONSEQUENCES"

36. Dr. Öğr. Üyesi: Muhammad Akram HAKIM (Farsça)
Jawzjan Üniversitesi, Jawzjan, AFGANİSTAN

" هوش مصنوعی از منظر فقه اسلامی "

37. Öğr. Gör. Dr. Amer BARADEİ (Arapça)
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE

"(إضاءة ومشروع)

"حول ارتباط الذكاء الاصطناعي بتعليم العلوم الشرعية والعلوم الأخرى

38. Öğr. Gör. Dr. Hana GÜVEN (Arapça)
Denizli Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Temel İslam Bilimleri/Arap Dili ve Belağatı Anabilim Dalı
"اللغة العربيّة والذكاء الاصطناعي"

39. Öğr. Gör. Çilem KOÇAK*, Prof. Dr. Tuncay YİĞİT** (Türkçe)
*Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta, TÜRKİYE
**Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Fakültesi/Bilgisayar Mühendisliği, Isparta, TÜRKİYE

"Mobil Uygulamalarda Oyun Seçiminde Kullanılan Yapay Zekâ Algoritmaları İle Seçilen Oyunlar Üzerine Değerlendirme"

40. Öğr. Gör. Tülay TURAN*, Prof. Dr. Ecir KÜÇÜKSİLLE** (Türkçe)
* Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, TÜRKİYE
** Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Mühendislik Fakültesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, TÜRKİYE

"Hukuk Alanında Yapay Zeka Ve Uygulama Örnekleri"
"Artificial Intelligence and Application Examples in the Field of Law"

41. Öğr. Gör. Nilgün ŞENGÖZ*, Prof. Dr. Tuncay YİĞİT**(Türkçe)
*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknokent, Burdur, TÜRKİYE
Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Fakültesi/Bilgisayar Mühendisliği, Isparta, TÜRKİYE
**Isparta
"SOSYOLOJİK VE FELSEFİ AÇIDAN YAPAY ZEKA KAVRAMI"

42. Öğr. Gör. Mustafa Kenan USTAHALİLOĞLU (İngilizce)
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, Osmaniye, TÜRKİYE
"Yapay Zekânın Hukûkî Kişiliği "
"Legal Personality Of Artificial Intelligence"

43. Öğr. Gör. Işıtan Mehmet TAŞ (Türkçe)
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü

"Yapay Zekalı Sistemlerin Hukuki Kişiliği İle Hukuki Ve Cezai Sorumluluğu"
"Legal Personalıty And Legal And Crımınal Responsıbılıty Of Artıfıcıal Intellıgence Systems"

44. Gizem ÖTER*, Doç. Dr. Emrah HANÇER** (Türkçe)
*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, Burdur, TÜRKİYE
**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Teknoloji Fakültesi, Yazılım Mühendisliği Bölümü, Burdur, TÜRKİYE
"İslami Kaynakların Metin Madenciliği Yöntemleriyle İncelemesi"
"Examination of Islamic Sources by Text Mining Methods"

45. Doç. Dr. Abdullah ACAR*, İbrahim GEZER** (Türkçe)
* Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fak. İslam Hukuku Anabilim Dalı
**YL Lisans öğrencisi; Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fak. İslam Hukuku Anabilim Dalı

"İslam Hukukuna Göre İnsan Gibi Davranışlarda Bulunan Her Şey İnsan Mıdır?"
"According to Islamic Law Everything That Acts Like Humans Is it Human?"

46. Doç. Dr. Levent Aydın*, Hande Parlak** (Türkçe)
*İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, İzmir, TÜRKİYE
**İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, İzmir, TÜRKİYE

"Pozitif Hukuk, İslam Hukuku, Mantık, Bilgi Semboliği ve Yapay Zeka"

47. Doç. Dr.Muhammed KIZILGEÇİT*, Murat ÇİNİCİ** (Türkçe)
*Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Din Psikolojisi Bölümü, Erzurum, TÜRKİYE
**Öğretmen- Yakutiye Rabia Hatun Kız AİHL- Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi: Din Psikolojisi Bölümü, Erzurum, TÜRKİYE

"YAPAY SİNİR AĞLARI TEKNİĞİNİN DİN BİLİMLERİ ALANINDA UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE"

48. Dr. Öğr. Üyesi Zafer İçer*, Arş. Gör. Hüseyin Ateş** (Türkçe)
*Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, TÜRKİYE
**Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, Ankara, TÜRKİYE
"CEZA YARGILAMASINDA SANAL/E-DURUŞMA VE SANAL/ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK TEKNOLOJİLERİN MUHAKEME İLKELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ"

49. Dr. Öğr. Üyesi Yıldıray SİPAHİ*, Songül ERSAN** (Türkçe)
*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Burdur, TÜRKİYE
**Burdur MAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri, Burdur, TÜRKİYE

"Fıtrat Düzleminde Yapay Zekânın Gerçek Kişi Kabul Edilmesi Sorunu"
"The Problem of Accepting Artificial Intelligence as a Real Person on the Plane of Fitrat"

50. Arş. Gör. Dr. Tarık Tuna GÖZÜTOK (Türkçe)
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Karaman, TÜRKİYE

"YAPAY ZEKA VE SİBERNETİĞİN ÜLKEMİZDEKİ ÖNCÜ FİKİRLERİ"

51. Res. Ph. Lecturer Alaa Elqatary-Reelitz (İngilizce)
Iowa State Üniversty, Ames, IA 50011, USA (Amerika Birleşik Devletleri)

"Covıd-19 Negative Risks On The Educational System Outcomes"

52. Arş. Gör. Dr. Muhammed YURTSEVEN (Türkçe)
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü, Isparta, TÜRKİYE
"İslamî Finans Alanında Yapay Zeka İle Tasarlanmış Fetva Uygulamaları:"Robo Shariah Advisor ve Smart Mufti Örneği"
"Robo Shariah Advisor Fatwa Applications Configured with Artificial Intelligence in the Islamic Finance: "The Example of Robo Shariah Advisor and Smart Mufti"

53. Arş. Gör. Emrah GÖKMEN (Türkçe)
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Tokat, TÜRKİYE
"İslam ve Türk Hukukunda Yapay Zekâ'nın Haksız Fiil Sorumluluğunun Değerlendirilmesi"
"Evaluation of Artificial Intelligence's Tort Liability in Islamic and Turkish Law"

54. Arş. Gör. Sevda BORA ÇINAR (Türkçe)
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku ABD, Antalya, TÜRKİYE

"İnsanın Aklının Çocuğunu Yaratma Serüvenı: Makıneye Ruh Üflemek Mı? Hayaletı Çağırmak Mı?"
"The Adventure of Man to Create a Child of the Mind: Blowing a Spirit into the Machine? Summon the Ghost?"

55. Arş. Gör. Ahmet Faruk ÇELİK*, Taha EMRE** (Türkçe)
*Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE
**Doktora Öğrencisi; Viyana MedUni Wien, AUSTRİA

"Şeyhulislam Fetva Mecmualarındaki Benzerlik Oranlarının Tespitinde Yeni Bir Yöntem Arayışı Olarak Yapay Zeka'nın Kullanılması"
"Using Artificial Intelligence as a Search for a New Method to Measure the Similarity Quantitatively Between the Seyhulislam Fetva Collections"

56. Arş. Görv. Osman DURMAZ (Türkçe)
Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Aksaray, TÜRKİYE
"Klasik Fıkıh Metinlerinde Doğal Dil İşleme Yöntemlerinin Kullanımına Yönelik Örnek Bir Uygulama"
"A Sample Application on the Use of Natural Language Processing Methods in Classical Fiqh Texts"

57. Arş. Gör. Alperen POLAT (Türkçe)
Erciyes Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Kayseri, TÜRKİYE

"HUKUKUN YAPAY ZEKA'YA YAKLAŞIMI VE OLASI GELİŞİMİ"

58. Shah Fahad YOUSUFZAÎ (İngilizce)
Ph.D. Student, Istanbul Sabahattin Zaim University, İstanbul, TÜRKİYE

"Enhancement Of The Financial İnclusion Through Islamic Fintech With Value-Based İntermediation, A Proposed Second Phase For The Islamic Banking İndustry"

59. Mohammad KHİZAR (İNDİA) (İngilizce)
Ph. D., Student in Erciyes University Faculty of Theology, Kayseri, TÜRKİYE

"Conscıousness And Lımıts Of Law In The Context Of Artıfıcıal Intellıgence"

60. Yusuf ÖZDEMİR, Uzman (Türkçe)

"Yapay Zeka İle Finansal Piyasalarda Fiyat Tahmini"
"Prıce Forecast In Fınancıal Markets Wıth Aı"

61. Dr. Öğr. Üyesi Doğa Ekrem DOĞANCI (Türkçe)
Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Sakarya, TÜRKİYE

"Zilyetlik Açısından Kripto Paralar Üzerine Ether Özelinde Bir Değerlendirme"
"An Ether-Specific Evaluation on Cryptocurrencies in Terms of Possession"

62. Dr. Öğr. Üyesi Kemal ERDOĞAN (Türkçe)
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Konya, TÜRKİYE

"YAPAY ZEKÂ ALANINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME"

63. Doç. Dr. Bellil ABDELKARİM (Arapça)
Chadli Bin Jadid University, Al-Tarf, ALGERİA

"الإله الشبكي الرقمي؛ نموذج المواطنة الرقمية لما بعد البشرية"
"The Digital Networked God; The Model of Transhumanism Digital Citizenship"

ULUSLARARASI SEMPOZYUM

İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN
"YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar"

INTERNATIONAL SYMPOSIUM

'ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TERMS OF LAYING THE GROUNDWORK FOR RESEARCHES IN ISLAMIC LAW
"Interdisciplinary Theoretical and Practical Studies on Artificial Intelligence"

المؤتمر العالمي

تكوين بنية اساسية عن الذّكاء الاصطناعي في الفقه الاسلامي
الذّكاء الاصطناعي بين تخصصات البحوث النّظرية والعملية

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Notifications's Abstracts

15-16-17 NİSAN 2022

Burdur, TÜRKİYE 2022

MAKÜ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
MAKÜ İLH İLAHİYAT FAKÜLTESİ
ULUSLARARASI SEMPOZYUM
İSLAM HUKUKU ARAŞTIRMALARINA ZEMİN OLUŞTURMASI AÇISINDAN
"YAPAY ZEKA"
"Yapay Zeka" Konulu Disiplinler Arası, Teorik ve Pratik Çalışmalar'

İNSANIN AKLININ ÇOCUĞUNU YARATMA SERÜVENİ: MAKİNEYE RUH ÜFLEMEK Mİ? HAYALETİ ÇAĞIRMAK MI?

Sevda BORA ÇINAR*

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku ABD, Antalya, TÜRKİYE

Anahtar Kelimeler

Yapay zekâ, yaratılış, mitoloji, dijital dönüşüm, dataizm.

Keywords

Artificial intelligence, creation, mythology, digital transformation, dataism.

Corresponding Author
Sevda Bora Çınar
sevdabora@akdeniz.edu.tr/
av.sevdabora@gmail.com

ORCID
0000-0002-1425-8227

Özet

Kendi zekâsının bilincinde olan insanlık için günümüzdeki en etkileyici ve merak uyandıran uğraş, bilinçli zekânın tüm yönleriyle keşfedilmesi, bilim ve teknolojinin yardımıyla bu müstakbel keşfin yeni bir form verilerek yaratılmasının sağlanmasıdır. Yapay zekâ alanında gelinen aşama umut verici olmakla birlikte insan beyninin işleyiş mekanizmasındaki birçok belirsizlik ve gizem perdesi varlığını korumaya devam etmektedir. İnsan aklının yetersiz kaldığı belirsizliklerde ise devreye mitler ve ilahi kaynaklarla şekillenen inanç sistemleri girmektedir. Kaldı ki yapay zekânın gerçekleştirilme süreci ile kutsal metinlerde insanın yaratılış süreci arasında benzerlikler kurulması da mümkündür. Neticede yaratım süreci, amacı, varoluş gayesi ve daha pek çok yönden insanın evreni anlama çabasında bir yardımcı olarak inşa etmeye çalıştığı yapay zekâ, bilimsel yönüyle doğal zekânın kaynağının anlaşılması amacını taşımaktadır. İnsan adeta aklının çocuğu olacak ölümsüz ve mükemmel bir zekâyı inşa ederek bu yolla belki de Yaratıcıyı anlamaya çalışmaktadır. Henüz 1200'lü yıllarda siborg tasarımları yapan ve bu otomatları sadece su ve hava dengesini kullanarak çalıştırmayı başaran El-Cezeri, kendi el yazması kitabında belki de bu yüzden "Allah'ın öğrettiğine hamd ederim ve O'ndan ilim nimetinin daha fazlasını isterim. Bu isteğim O'nun hikmetine vakıf olmak maksadıyladır." demiştir.

İnsanın yaratılışına meleklerin ve şeytanın gösterdiği tepkiye benzer şekilde yapay zekânın yaratılışını endişeyle karşılayan pek çok kişi ve kurum bulunmaktadır. Kendi varlığının, zekâsının ve gücünün farkında olan, tamir edilebilen, insanın hayatta kalmasının mümkün olmadığı uzay, yer altı, su altı gibi alanlarda çalışabilen makinelerin, yaratıcısı olan insana karşı sevgi ve minnet duyması beklense de insanın kendi yaratıcısına karşı muhabbeti bu konudaki endişeleri güçlendirmektedir. Nitekim yaratıcıdan farklı olarak, insan yaratmaya odaklandığı yapay zekânın tüm olası olumsuz sonuçlarına rağmen bunu tam olarak neden yaratmak istediği ve bunun asıl olarak neye hizmet edeceği bilgisine tam olarak sahip değildir. İnsanın kendi varoluş gayesini anlamlandırmak için verdiği düşünsel eforu muhtemelen -tabi mümkün olursa- bilinç kazanan yapay zekâ teknolojileri de verecektir.

Çalışmamızda insanın yaradılışı ve yapay zekânın gerçekleştirilme süreci arasındaki benzerlikler incelenecek, doğal olanın bilgisine vakıf olmaksızın bir benzerinin yaratılmasının mümkün olup olmadığı fizik, kimya, biyoloji, nöroloji, psikoloji, hukuk ve ilgili olan diğer pek çok bilim alanı açısından değerlendirilecektir. Yapay zekânın insan zekâsına ulaşması ve hatta onu aşması halinde günümüzdeki dinlerin birer mit haline gelme sürecinin hızlanıp hızlanmayacağı, insan ve yaratıcı arasındaki bağların bu keşiften etkilenip etkilenmeyeceği incelenecek, dataizm düşüncesi çerçevesinde geleceğin inanç sistemi olasılıkları üzerinde durulacaktır. Son olarak ortaya çıkan üstün zekânın insanlık ve evrenin kaderi açısından ne tür olasılıklara kapı aralayacağı, hayaleti çağırmak metaforu ekseninde irdelenecek ve bu teknolojiye karşı geliştirilmesi gereken güvenlik sistemleri ve teknolojiden korunmanın mümkün olup olmayacağı, mevcut koşullarda gerçekten de yapay zekâya somut bir ihtiyaç olup olmadığı ekseninde incelenecektir.

'ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TERMS OF LAYING THE GROUNDWORK FOR RESEARCHES IN ISLAMIC LAW

"Interdisciplinary Theoretical and Practical Studies on Artificial Intelligence"

Abstract

The most impressive and intriguing endeavor for humanity, which is conscious of its own intelligence, is to discover conscious intelligence in all its aspects and to create this future discovery by giving it a new form with the help of science and technology. Although the stage reached in the field of artificial intelligence is promising, many uncertainties and mysteries in the working mechanism of the human brain continue to exist. In uncertainties where the human mind is insufficient, myths and belief systems shaped by divine sources come into play. Moreover, it is possible to establish similarities between the realization process of artificial intelligence and the creation process of human in the sacred texts. As a result, artificial intelligence is built as an aid in the effort of human beings to understand the universe in many ways, such as the creation process, purpose, purpose of existence and in many other ways, and aims to understand the source of natural intelligence with its scientific aspect. By building an immortal and perfect intelligence that will almost become the child of his mind, human tries to understand the Creator in this way. Al-Jazari, who made cyborg designs in the 1200s and managed to operate these automatons using only the water and air balance, said in his manuscript, "I thank God for what he taught and I ask God for more of the blessing of knowledge. This request is for the purpose of gaining knowledge of God's wisdom." he said.

There are many people and institutions that are concerned about the creation of artificial intelligence, similar to the reaction of angels and devils to the creation of man. Although it is expected that the machines, which are aware of their own existence, intelligence and power, can be repaired and can work in areas such as space, underground and underwater, where it is not possible for humans to survive, are expected to feel love and gratitude towards their creator, the human's love for their creator strengthens the concerns on this issue. As a matter of fact, unlike the creator, despite all the possible negative consequences of the artificial intelligence that he focuses on creating, man does not have the full knowledge of why he wants to create it and what it will actually serve. The intellectual effort of man to make sense of his own purpose of existence will probably - if possible - be given by artificial intelligence technologies that gain consciousness.

In our study, the similarities between the creation of human and the realization process of artificial intelligence will be examined, and whether it is possible to create a similar one without knowing the knowledge of the natural will be evaluated in terms of physics, chemistry, biology, neurology, psychology, law and many other related sciences. If artificial intelligence reaches human intelligence or even surpasses it, it will be examined whether the process of today's religions becoming myths will accelerate, whether the ties between human and creator will be affected by this discovery, and the possibilities of the belief system of the future will be emphasized within the framework of dataism. What kind of possibilities the emerging superintelligence will open the door for the fate of humanity and the universe will be examined on the axis of the summoning the ghost metaphor. And also whether it will be possible to be protected from the security systems and technology that should be developed against this technology, whether there is really a concrete need for artificial intelligence in the current conditions will be examined on the axis.